

DATOS IDENTIFICATIVOS

Pragmática e discurso

Materia	Pragmática e discurso			
Código	V01G400V01915			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Descrición da pragmática como disciplina que estuda os principios que regulan o uso da linguaxe na comunicación, é dicir, as condicións que determinan tanto o emprego dun enunciado concreto, por parte dun falante concreto nunha situación *comunicativa concreta, como a súa interpretación por parte do destinatario; doutra banda, en relación ao discurso, analizarase como unha práctica *discursiva en relación coa realidade social, lingüística, histórica, cultural e ideolóxica na que se produce.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
D6	Capacidade de xestionar a información.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Descubrir os mecanismos e os procesos de elaboración e interpretación dos enunciados	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A5	B7	C5	D3
		B8	C8	D6
		B10	C9	D8
				D9
				D10
				D11
				D12

Contidos

Tema	
1. A pragmática.	1.1. Que é a pragmática? 1.2. A necesidade da pragmática.
2. Conceptos básicos de pragmática.	2.1. Os compoñentes materiais. 2.2. Os compoñentes relacionales. 2.3. Significado e interpretación. 2.4. Semántica e pragmática.
3. Austin e a filosofía da linguaxe corrente.	3.1. os puntos de partida. 3.2. Os enunciados relativizados. 3.3. Locutivo, ilocutivo, perlocutivo.
4. Grice e o principio de cooperación.	4.1. A teoría de Grice. 4.2. As implicaturas conversacionais.
5. Anscombe e Ducrot e a teoría da argumentación	5.1. Argumentación lóxica e argumentación discursiva. 5.3. Marcadores argumentativos.
6. Sperber e Wilson. A teoría da relevancia	6.1. O modelo da teoría da relevancia. 6.2. Funcionamento da comunicación verbal.
7. Pragmática e teoría lingüística.	7.1. A pragmática, competencia ou actuación? 7.2. Os niveis gramaticales e a perspectiva pragmática
8. A análise do discurso como disciplina teórica.	8.1. Que se entende por discurso? 8.2. A análise do discurso é unha disciplina?
9. Persoas e voces do discurso.	9.1. Emisor e receptor. 9.2. A intersubjetividade. 9.3. O suxeito como actor social. 9.4. Os pronomes suxeitos de terceira persoa. 9.5. Discurso directo. 9.6. Discurso indirecto.
10. Contexto e construción do sentido.	10.1. O contexto. 10.2. Da intención á interpretación. 10.3. As producións verbais.
11. O discurso oral.	11.1. Situación de enunciación. 11.2. Características do discurso oral. 11.3. Xéneros do discurso oral. 11.4. A adquisición da comprensión oral. 11.5. Elementos non verbais da oralidade. 11.6. Características lingüístico-textuais do discurso oral.
12. O discurso escrito.	12.1. Situación de enunciación. 12.2. O estatuto do discurso escrito. 12.3. Marcas do discurso escrito. 12.4. Aspectos psicolóxicos da actividade escrita. 12.5. Elementos non verbais da escritura. 12.6. Características lingüístico-textuais do discurso escrito.
13. A textura *discursiva.	13.1. A coherencia. 13.2. A cohesión e os seus mecanismos.
14. Os modos de organización do discurso.	14.1. A narración. 14.2. A descrición. 14.3. A argumentación. 14.5. A explicación. 14.6. O diálogo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	24	48
Traballo tutelado	4	20	24
Resolución de problemas	8	6	14
Debate	8	4	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	24	28
Estudo de casos/análisis de situacións	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... O profesor exporá ao alumnado uns traballos que ha de realizar de forma autónoma, baixo a supervisión do docente. O alumno ha de entregalos por correo electrónico na data acordada.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Avaliarase a asistencia, a participación activa nas clases na resolución de cuestións que se exporán na aula.	5	A5 B1 C1 D2 B2 C2 D3 B7 C5 D6 B8 C9 D12 B10
Traballo tutelado	O alumno realizará un traballo dalgún dos aspectos explicados da materia que máis lle interese desenvolver. Ao alumnado semipresencial proporcionaráselle os materiais necesarios para seguir a materia. Realizarase a través da plataforma *FAITIC	20	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C2 D2 A5 B7 C5 D3 B10 C8 D6 C9 D8 D9 D10 D11 D12

Resolución de problemas	Esta proba está orientada a resolver os exercicios que exporá o profesor como complemento da parte teórica. Aos alumnos semipresenciais proporcionaráselles todo o material necesario a través da plataforma *FAITIC para a realización destes. A corrección destes farase na aula para os alumnos presenciais.	5	A1 A2 B10	B1 B7 C5	C1 C2 C5	D1 D3 D6
					C8 C9	D8 D10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumno terá que superar dúas probas nas que ha desenvolver de forma ampla o contido do temario.	40	A1 A2 A5	B1 B2 C5	C1 C2 C5	D1 D2 D3 D6 D8 D10 D12
Estudo de casos/análisis de situacións	O alumno terá que resolver de forma autónoma os estudos de caso que o profesor exporá ao longo do cuadrimestre. Estes serán corrixidos e comentados polo profesor. Ao alumnado semipresencial proporcionaráselle todo o material a través da plataforma *FAITIC.	30	A1 A2 A5	B1 B2 B7 B10	C1 C2 C5 C8	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Tanto o alumnado presencial como o semipresencial han de entregar o **traballo tutelado** na primeira semana de decembro. Entregarase por correo electrónico. Despois desta semana, non se admitirá ningún traballo.

Faranse dous probas de **resposta longa**. A primeira proba realizarase ao redor da penúltima ou última semana de Outubro e a segunda proba será probablemente na primeira semana de Decembro. Os alumnos semipresenciais terán que acudir a estas probas. As datas destas acordaranse co alumnado e estarán suxeitas a unha modificación, supeditada ao ritmo de asimilación da materia por parte do alumnado. En relación cos **estudos de caso e análise de situacións**, todo o alumnado (presencial e semipresencial) traballarán de forma autónoma. O profesor iralle expondo situacións e casos que serán entregados ao profesor por correo electrónico na data acordada e non se admitirá ningunha entrega despois desta data. O profesor entregarálles a corrección correspondente.

ALUMNADO PRESENCIAL:

- En a 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase se non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistisen a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua se non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas pola profesora. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade.

- En 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

- En a 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. Independentemente do método de avaliación elixido, recoméndase asistir á presentación da materia e ás clases que sexan posibles. Para a avaliación continua seguirase o método de avaliación presentado nos apartados arriba estipulados. De non cumprir estes requisitos avaliarase polo método de avaliación única, que consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade.

- En a 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertucelli Papi, Marcella, **Qué es la pragmática**, 1ª, Paidós, 1993

Casalmiglia Blancafort, H y Tusón Valls, A., **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 1ª, Ariel, 1999

Escandell Vidal, Mª Victoria, **Introducción a la pragmática**, 2ª, Ariel, 2006

Escandell Vidal, Mª Victoria, **La comunicación**, 1ª, Gredos, 2015

Leech, Geoffrey, **Principles of Pragmatics**, 1ª, Longman, 1983

Reyes, Graciela, **El abecé de la pragmática**, 1ª, Arco/Libros, 1995

Van Dijk. T.A., **Texto y contexto: semántica y pragmática del discurso**, 1ª, Cátedra, 1980

Bibliografía Complementaria

Adam, J.-M., **Linguistique textuelle. Des genres de discours aux textes**, 1ª, Paris, 1999

Adam, J.-M., **La linguistique textuelle. Introduction à l'analyse des discours**, Armand Colin, 2005

Gutiérrez Ordoñez, Salvador, **Presentación de la Pragmática**, 1ª, Universidad de León, 1996

Levison, Stephen, **Pragmatics**, 1ª, Cambridge University Press, 1983

Van Dijk. T.A., **Discurso y poder**, 1ª, Gedisa, 2009

Van Dijk, T.A., **Sociedad y discurso**, 1ª, Gedisa, 2011

Van Dijk. T.A., **Discurso y contexto**, 1ª, Gedisa, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Retórica e poética/V01G400V01402

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas textuais: Narración/V01G400V01962

Prácticas textuais: Novos formatos/V01G400V01966

Prácticas textuais: Poesía/V01G400V01965

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais/V01G400V01103

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Gramática do español/V01G400V01917

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.

- Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.

- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma *FAITIC e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.

- Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltase coas profesoras as dúbidas respecto diso.